

valno šolstvo v Ljubljani in Mariboru, ki sta dobro uspeli. Sedaj pripravljamo tretjo anketo o gospodinjstkih šolah in tečajih. **Odsek za izvzolsko dele** je izdal na vsa društva posebno okrožnico, ki vsebuje predvsem principijelne smernice za to delo. Sedaj zbira statistiko učiteljskega izvzolskega dela. **Odsek za Mladinsko Matice** je izdelal vse priprave za ustanovitev Mladinske Matice za slovensko šolsko dečo. Izdal bo vsako leto po tri knjižice za dečo, to je koledarček, 1 knjižico leposlovne in eno realne vsebine v okviru 10.000 izvodih za ceno 10 Din. **Odsek za kontraktualce** hoče predvsem pomagati učiteljem kontraktualcem za državljanstvo in službo. **Šolsko-upravni odsek** je bil ustanovljen na anketi šolskih upraviteljev v Ljubljani in je dosedaj predelal uredbo o krajevnih in oblastnih šolskih odborih. Izdelal je svoje predloge, ki jih bo poverjenstvo skušalo udeležiti pri izpremembah uredbe in v šolskem zakonu. Enako, kakor v Ljubljani, skladiče poverjenstvo 7. januarja 1928 anketo šolskih upraviteljev v Mariboru, kjer se ustanovi enak odsek, ki bo redno razpravljalo o šolsko-upravnih zadevah v mariborski oblasti in bo tvoril stik z mariborsko prosvetno upravo in oblastnim šolskim odborom.

Gospodarski svet je dal pobudo za reorganizacijo Učiteljske Samopomoči iz posmrtnega društva tudi v bolniško podporno društvo ter v zadevi ureditve razmerja med organizacijo in Učiteljsko tiskarno.

Delo odsekov utrjuje poverjenstvo **potom anket**, ki jih skladiče od prilike do prilike za podoben vprašanja v različnih krajih tako, da pride tudi vnanje učitelstvo, izven centralnega oblija, do besede in veljave. Tve ankete so se vršile dosedaj glede perečih šolsko-upravnih vprašanih, anketa šolskih upraviteljev sklicana v Ljubljani, enaka se bo vršila v Mariboru, anketa učitelstva kmetijsko-nadaljevalnega šolstva, ki je bila v Ljubljani in Mariboru, v kratkem pa se vrši še anketa učitelja gospodinjstkih šol in tečajev v vprašanih istih.

Sklepe anket izvedejo odseki in utrjujejo krožki po družtvih.

O delu po družtvih in reformi v tem pogledu bo poročal strokovni tiskov. Kopal.

Poverjenstvo je imelo v tem upravnem letu dve seji **oziroma sosveta** in sicer eno pred pokrajinsko skupščino, drugo pred sejo širjega sosveta v Ljubljani 2. oktobra 1927.

Enako je imelo dve seji **širjega sosveta**, t. i. eno dne 2. oktobra v Ljubljani in 27. novembra v Celju. Na prvi seji je razpravljala širji svet o poslovanju sreskih učiteljskih društev glede na članstvo, zborovanja, samozobrazbo, šolsko reformo in izvzolsko delo, nadalje o reviziji uradniškega zakona, o Učiteljski tiskarni in glede kontraktualnega učiteljsva. Pozitivno je napravila sklepe glede poslovanja društev in revizije uradniškega zakona. Na drugi seji širjega sosveta je širji svet zavzel stališče napram združitvi Učiteljske tiskarne ter v pogledu pravil UJU.

Važnejši dogodki, ki bi jih bilo iz področja poverjenstva omeniti bi bili, da je poverjenstvo imelo **ostro borbo z upravo Učiteljske tiskarne**, ki se je pa in je upati, da se bo definitivno razčistila glede razmerja med organizacijo in Učiteljsko tiskarno prav v kratkem. V ozki zvezi s tem se je polavilo vprašanje združitve vsega slovenskega učiteljsva v enotni stanovski organizaciji in pristopu članov »Edinstva« v UJU, kar se bo zgodilo z likvidacijo stanovsko-politične organizacije »Edinstva«. Upati je, da se izvrši sporazum v kratkem, če ne pride kaj posebnega vmes. Važna je tudi misel slovenskega učiteljsva, da reorganizira Učiteljsko Samopomoč sedaj, ko je dosežila posmrtna pomoč nad 10.000 Din, tudi v bolniško podporo z zneski, ki presegajo 10.000 Din, iz katerih zneskov naj se prične zbirati bolniški fond.

Svoje zahteve in stališča pa ima slovensko učitelstvo v sledečih pogledih:

1. **Disciplinska uredba** še ni povsem popolna in bo treba zahtevati še njene izpopolnitve v tem zmislu, da dobe enakopravnost tudi učiteljice, da se zmanjša aparat strokovnih drugih na sistem, kakor je uveden za vrhovno disciplinsko sodišče, in da se izključi publiciranje razprav v dnevnem časopisu. Izvršni odbor naj izda za prihodnje točno dva kandidata in namestnika, ki naj jih vroli člani UJU za vrhovno disc. sodišče. Praksa je pokazala, da posebna disciplinska sodišča niso slaba uredba in dobro poslujejo.

2. **Uredba o krajevnih in oblastnih šolskih odborih** je pomanjkljiva ter naj se izpopolni po predlogih, kakor jih je izdelal šolsko-upravni odsek poverj. UJU Ljubljana. Pereče je vprašanje kuriva in stanovanja, ki ni še rešeno. Zahtevamo uvedbo sreskih šolskih odborov ter volitev zastopnikov učiteljsva v vse šolske obore.

3. **V pogledu finančnega zakona za l. 1928.-29.** je poverjenstvo poslalo Izvršnemu odboru točne svoje zahteve, ki naj jih skuša Izvršni odbor izvesti.

4. **Glede revizije uradniškega zakona** priporočamo Izvršnemu odboru, da se nasloni na elaborat, ki ga je izdelala Zveza državnih nameščencev za Slovenijo s sodelovanjem zastopnikov poverj. UJU ter naj skuša vezati s stališčem, ki ga je zavzela komisija za revizijo činovniškega zakona v ministrstvu prosvete. Poverjenstvo Ljubljana stoji v tem pogledu na sledečem stališču:

1. Forsiranje revizije uradniškega zakona ni v interesu državnega uradništva.

2. Zahtevati moramo, da se sedanje pooblastilo finančnega zakona glede revizije ne izvede, ker je preveč ozkorsno.

3. Novi finančni zakon za leto 1928.-29. naj ima novo pooblastilo, ki naj bo širokogrudnejše od sedanjega, da bo omogočilo moderno revizijo uradniškega zakona in zvišanje dohodkov.

4. Z novim finančnim zakonom naj se takol ukinejo vse dosedanje določbe finančnega zakona, ki so okrnile dosedanja določila uradniškega zakona.

5. Zahtevamo uvedbo uradniških zbornic, oziroma oficijelnih strokovnih svetov drž. uradništva, ki bodo dajali svoje mišljenje glede zakonov in uredb.

6. **V zadevi projekta šolskega zakona in zakona o učiteljskih zahtevamo**, da se dajo isti še pravočasno v vpogled in kritiko, da ima pred uveljavljenjem tudi širši krog učiteljsva priliko se izjaviti o obeh.

7. Enako naj se da tudi prosvetni program, ki se izdeluje za celo državo v izjavo učiteljsva ter javnosti sploh.

8. Naravnost mašinelno fabriciranje učnih načrtov smatramo za kvarno šolstvu ter za neresno tretiranje tega tako važnega poglavja našega notranjega ustroja šolstva.

7. Slovensko učitelstvo še nadalje vztraja na svoji zahtevi, da se mu ohrani **osnovnošolski referent v ministrstvu prosvete** iz vrst osnovnošolskega učiteljsva ter poziva Izvršni odbor, da stori vse korake, da se referent tov. Pavel Flere vrne na prejšnje mesto. To svojo zahtevo podčrtava tembolj sedaj, ko se je osnoval poseben oddelek za meščansko šolstvo v ministrstvu prosvete.

8. V pogledu **oblastnih šolskih nadzornikov za osnovno šolstvo** stoji poverjenstvo na stališču da morajo biti iz vrst osnovnošolskega učiteljsva, ki pozna osnovno šolstvo in njeega notranji ustroj. Pozivamo Izvršni odbor, da stori vse korake, da se bodo v polni meri uvaževali tozadevni predlogi poverjenstva.

9. **Disciplinske preiskave proti predsednikom sreskih društev** v zadevi referenta se nam zde neupravičene, ker disciplinsko sodišče nima kompetence v tem pogledu. Predsedniki so postopali v zmislu društvenih pravil, ki jih je potrdila politična uprava. Edino ona bi smela poseči vsem, če so kršena ali preokračena pravila. Kot svobodni državljani in v zmislu principa demokracije ter v zmislu društvenih pravil, imajo že po ustavi predsedniki društev pravico vlagati peticije. Službeno razmerje ne izpremeni tega stališča. Tudi dejanski stan glede lapidarnega izražanja, ki je v brzobjavkah edino možno, ne more povzročiti službenega zasledovanja, ker se s tem omejuje državljanska svoboda. Iz tega razloga apeliramo na Izvršni odbor, da ponovno podvzame korake za ukinitve preiskav.

10. **Izvršni odbor pozivamo**, da podvzame vse korake, da bodo **izplačane zapadle potnine sreskim šolskim nadzornikom**. Kot državni škandal moramo označiti, da država dolguje po 10.000 Din poedinim nadzornikom za potnine in si morajo ti izposojevati denar, da lahko nadzorujejo šole. V Sloveniji dolguje država nadzornikom do 100.000 Din za potnine in dnevnice.

11. **Odločno moramo protestirati proti zensdarmerijskemu sistemu**, ki se je uvedel nad učiteljsvo in srezu Prevalje. Zandarji izvršujejo hišne preiskave pri učiteljih proti določbam člena 11. in 17. ustave. Zahtevamo, da Izvršni odbor o tem pouči merodajne ministre in parlamentarne kroge, da ta sistem odpravijo in osebe, ki se s takim sistemom diskvalificirajo za državno službo, kliče na odgovornost. Podrobneje bo to zadevo utemeljeval tov. Kopal.

Tajnik tov. Kopal je poročal podrobno o reformi zborovanj okrajnih učiteljskih društev ljubljanskega poverjenstva. V svojem poročilu je podal vzorec, ki se ga morajo držati društva zaradi enotnosti. Navzohim zastopnikom posameznih poverjenstev je izročil izrepek okrožnice št. 289. in obrazec B. Zastopniki so sledili poročilu z velikim zanimanjem ter so stališča mnoga vprašanja organizatoričnega značaja. Zastopnikom je razdelil tudi brošuro Osrednjega izobraževalnega odseka pov. UJU Ljubljana »O liberalizmu« ter je obrazložil program samozobrazovalnega dela pov. UJU Ljubljana. Podrobnosti ne navajamo, ker so našemu učitelstvu itak znane. Poverjeniki so prosili naj ljubljansko poverjenstvo tudi njim pošlje vse organizacijske okrožnice, ki jih izdaja na sreska društva.

Med poročilom tov. Dimnika se je že pri poedinih točkah vnela živahna debata.

Poverjenik zagrebškega pov. tov. Jos. Skavič stavi z ozirom na izvajanja tov. Dimnika in Kobala predlog, da naj se na pril. seji glavnega odbora razpravlja o notranji reorganizaciji naše organizacije ter naj se na prihodnje skupščino stavi referat o enotni ureditvi dela po vseh okrajnih družtvih UJU.

DELO IN POLOŽAJ V BEOGRAJSKEM POVERJENSTVU.

Poverjenik beograjskega pov. UJU tov. Milan V. Popović poroča približno sledeče: Poverjenstvo je storiло vse, da se članstvo zviša. Izvestja dobij pov. šole v maju. Dosedaj je prijavljenih 4000 članov, a upa, da jih bo nad 6000, kakor dosedaj. Precej je članstvo razburila članarina, ki se je dvignila od 10 na 15 Din. Na vsa društva je sporočilo poverjenstvo, da to ni stalna članarina, temveč le enkratni prispevek. Slabo deluje tudi odlok min. prosvete, ki je reaktiviral prosta zborovanja od enkrat mesečno na vsak drugi mesec. Učitelstvo je v poedinih srezih zelo oddaljeno. Društva zahtevajo, da se obnovi prvotni odlok. Pomočnik g. min. prosvete ni za to. Poverjenik se izreka za enotno organizacijo društev po vzorcu slovenskega učiteljsva. Pozdravlja samozobrazbo učiteljsva. Pri njih so pričeli na ta način, da pošiljajo učitelje v inozemstvo. Omenja nekatera nespোরazumljenja med poverjenstvom in Izvršnim odborom. Kritizira 10 Din, ki jih zahteva Izvršni odbor za intervencije v osebnih zadevah. Urediti je treba delitev poslov med poverjenstvom in Izvršnim odborom. Poverjenstvo bo sklicalo sedaj sejo širjega sosveta. Ta bo razpravljala o delovanju poverjenstva in o vseh dosedanjih aktualnih vprašanjih. Diskuzija bo pokazala prave smernice. O tem bo izročena resolucija Izv. odboru in potem tega vsega poverjenstvu. Sestavljen bo tudi poseben odbor za reorganizacijo predlogov, ki jih pošljejo posamezna društva. Dotakne se vprašanja pravil UJU pov. Beograd, ki jih je odobrila pokrajinska skupščina, a ki jih osporava Izvršni odbor. Tudi pov. Beograd bo sklicalo anketo šolskih upraviteljev, kakor v Ljubljani. Govori nadalje o ekonomskih ustanovah poverjenstva. Predlogov nima za ta sestanek.

Poverjenik Skavič pojasnjuje, da je bil odbor za pravila v Skoplju mnenja, naj poverjenstva poslujejo do novih pravil UJU po dosedanjih odobrenih pravilih.

STALIŠČE PREDSEDSTVA UJU K POEDINIM VPRASANJEM.

Predsednik UJU tov. Vlada K. Petrovič izjavlja: **Glede pravil pov. UJU Beograd** konstatira fakt, da deluje Izv. odbor vključv temu s poverjenstvom v Beogradu složno. Slabo je to, ker je beograjsko poverjenstvo izneslo svoja pravila tedaj, ko so se izdelovala centralna pravila. On je mišljenja, naj se pov. UJU Beograd opravi po svojih pravilih, naj preizkusi svoja nova pravila in ko bodo izdelana in sprejeta centralna pravila, jih bo moralo izpremeniti in spraviti v soglasje z novimi centralnimi pravili.

Obžaluje, da ni iz Sarajeva in Splita zastopnikov, da bi slišali izvestje iz Ljubljane, ki dela na vseh poljih. Ljubljansko poverjenstvo daje vzgled in kaže, da je organizacija na poti k konsolidaciji. Zahvaljuje se na delu ljubljanskemu poverjenstvu. Upa, da bo isti duh prešel v vsa druga poverjenstva.

Omenja **kravale v Skoplju**, imamo v organizaciji ljudi, ki nimajo prave zavesti o pozitivnem delu in pozitivni kritiki. Skandali so bili v Skoplju pred učitelji, a v Beogradu pred oblastmi. Manjšina je nedostojno nastopila proti večini. Tudi mali krog lahko na nedostojen način vzbuja pozornost in se lahko uveljavlja. Vprašanje nastane, ali naj se še nadalje tolerira take člane? Bolje je par članov manj, a te dostojne, kakor med velikim številom par slabih. Zeli, da se taki slučaj ne ponove. Vsi moramo složno poprijeti v tem pogledu, posebno oni, ki so na čelu poverjenstev.

Govori se, da sklepaj skopljanske skupščine niso Izvršni. On pravi, da so sklepi skopljanske skupščine popolnoma pravomočno izvršeni. Glavni odbor je iznesel vse predloge pred skupščino. Skupščina jih je pravilno izročila odsekom, v odsekih so bili z večino sprejeti in na to v skupščini. Skupščina je izvršna. Ako sklepi skupščine v Skoplju niso pravomočni, potem nimamo niti budžeta.

V UJU naj se ne postopa po partijah. Zborovanja partijskih klubov učiteljsva na skupščinah so v kvar UJU.

Po skupščini so se oglašali po listih ljudje, ki sebe radi pokazalo. Tako tudi podpredsednik beograjskega poverjenstva. Poverjenik tov. Popović se ni strinjal s tem postopanjem. Napisal je popravek, s katerim se je zadovoljil Izvršni odbor. Stanovske notranje zadeve škodijo v dnevnem časopisu ugledu vseh.

Povisek za 5 Din pri članarini velja je za enkrat. Društva beograjskega poverjenstva so poslala vsa izven treh po 15 Din. V fin. odboru sta podali odvojeno mišljenje je poverjenstvo Ljubljana in Sarajevo. Ker je bil predlog sprejet z večino, je računati na discipliniranost, ker ne gre s tem rušiti sklepov najvišje org. instance, ki morajo biti pravomočni.

Dotiče se poedinih iznesenih točk. **Glede disciplinske uredbe** bo treba menjati mišljenje, ker je praksa pokazala druga stališča. Učiteljsvo se je prvotno izreklo za enako disciplinsko postopanje, kakor za ostalo drž. uradništvo, po uradniškem zakonu. Iz tega razloga je Izv. odbor napravil predstavke na ministra v tem zmislu. V stanovskih glasilih naj se utemelji sedanje stališče na podlagi prakse in pošlje tudi Izv. odboru. Dobra uredba je več vredna, kakor slab zakon. Z izpremenjenim stališčem bo treba prejeti tudi v finančnem zakonu.

Uredbo o krajevnih šolskih odborih in oblastih je hotel Glavni Prosvetni Svet izpremeniti tako, da bi ti odbori izbirali učiteljsvo, kar se je posrečilo odbiti. Za uredbo se pripravljajo izpremembe in je treba s predlogi pohiteti.

Zakon o osnovnih šolah je v izdelavi. Ponovno je Izv. odbor interveniral v tej zadevi in bo posvetil vso pažnjo, ko bo aktualno to vprašanje.

V zaščito državljanjskih pravic učiteljsva hoče podvzeti vse korake. Omenja gluhomemega učitelja v Skoplju. Tam je govoril tudi neki učitelj ter navajal svoje slučaje, ni pa se prej in ne pozneje obrnil na organizacijo s podrobnimi podatki, da bi zamogla intervenirati. Ponovno hoče podvzeti korake za predsednike društev. Omenja kriče slučaj v Prevaljah in hoče poskrbeti, da o njem izve širša javnost in merodajni krogi.

Glede potnih sreskih nadzornikov prosi celotne statistike o neizplačanih potninah in na to intervenira v prilog nadzornikom.

Izpremembe uradniškega zakona je zdela tudi komisija v min. prosvete, v kateri so delovali tudi zastopniki učiteljsva. Ta predlog je za nas ugoden. Nikdar ni bilo učiteljsvo tako enodušno, kakor to pot. Sedaj izdeluje nov elaborat nova komisija v ministrstvu pravde.

S Činovničkim Savezom UJU ni v zvezi, ker je osrednji odbor na podlagi čl. 28. pravil odklonil zastopnika UJU v odbor. Na pobudo z Ljubljane smo nominirali kot svojega zastopnika Tihomira Kostića. Dasi je prej Savez sam vabil in pozival zastopnika v odbor, sedaj to odklanja. To je treba urediti. Prosi zastopnike iz Ljubljane, da iznesejo to zadevo pred svoj pokrajinski Savez ter skušajo razmerje urediti.

Prosvetni program za celo državo izdelujejo sedaj sekcije. Celoten elaborat bo natisnila »Narodna Prosveta«. Povdarja, da se da izvesti ta prosvetni program s šolskimi zakoni.

Prosi, da naj se poverjenstva točno drže roka glede izpremembe pravil UJU, katero vprašanje moramo enkrat že rešiti in spraviti z dnevnega reda.

Za ljubljanske predloge se bo posebno zavzel Izvršni odbor, da jih reši v zmislu želja slovenskega učiteljsva, katerega stališče je povsem upravičeno.

Omenja razne avdicije v ministrstvih ter druge korake, ki jih je podvel Izvršni odbor, predsedstvo in urednik »Narodne Prosvete«, da zainteresirajo merodajne kroge za naše težnje ter pridobe merodajne osebe za stališče učiteljsva.

Ob koncu povdarja, da smatra kot nalogo Izvršnega odbora je delo na širši prosvetni politiki, t. j. na vprašanjih državne prosvetne politike in organizacije, vse drugo da prenese na poverjenstva.

Na to poda še skico finančnega stanja UJU glede listov in uprave do današnjega dne v informacijo poverjenstvom in članstvu.

Poverjenik Milan Popović nastopa proti praksi Izv. odbora, da v Izveštaju kar sam podpisuje člane Glavnega odbora. Kritizira skupščino v Skoplju, ki je imela za dva dni preobširen dnevni red ter splošne razmere na tej skupščini.

Predlogi in nasveti.

Poverjenik Josip Slavič iz Zagreba stavi predlog, naj Izv. odbor stori vse korake, da pride šola gluhomemih v Zagrebu pod prosveto ter utemeljuje podrobno to zahtevo.

Nadalje stavi predlog naj izposluje Izvršni odbor podporo za šolski muzej Hrv. Ped. knjiž. zbora v Zagrebu, ki je dragocene vrednosti. Država je obljubila, da bo plačala ona najemninno, sedaj pa ta postavka ni vnešana v budžet.

Tov. Kopal je omenil dopis poverjenstva UJU Ljubljana v Izvršni odbor glede preganjanja učiteljsva v dravograjem okraju. Temu je dodal poročilo o hišni preiskavi pri tov. Hudaesu. Proti nezakonitemu in protiuslavnemu postopanju so se zastopniki splošno zgražali. Sklenili so podvzeti vse dopustne in potrebne korake v odpravo škandaloznih in sramotnih razmer.

Dalje je prečital predlog, da naj se prizna druginjska doklada onemoglim staršem in neprekrbljenim bratom in sestram, ki žive v skupnem gospodinjstvu s sinovi ozir. brati — državnimi uradniki.

Izročil je protest doljelendavskega učit. društva glede nameravane odstranitve tamšnjega okrajnega šol. nadzornika.

Predsednik UJU tov. Vlada Petrovič je na to zaključil sejo v prepričanju, da smo se zadnili v temeljnih pogledih glede vprašanja državne prosvetne politike in organizacije.

Vzdramite se!

Po vsem kulturnem svetu se bije že dolgo časa prav hud boj proti alkoholizmu, ki se ga udeležujejo v nekaterih državah zelo odlični tudi učitelji.

A pri nas? Z žalostjo in veliko skrbjo za obstoj našega naroda moram konstatirati, da se med nami poleg par navdušenih abstinentov inteligentov ne udeležuje nihče in v pretežni večini tudi ne naše učitelstvo, ki stoji s prekrizanimi rokami ob strani, in sicer v zlic odredbi bivšega višjega šolskega sveta z dne 8. februarja 1920. št. 1914.

Ni čuda tedaj, da naš narod vedno bolj propada duševno in fizično, kar nam je za lučal v obraz že leta 1915. neki Nemeec Robert Müller v svoji knjigi, pišoec med drugim sledeče: »... po velikem zauživanju alkoholnih pijač degenerirani Slovenci.«

Na to hudo obsodbo so slovenski listi tedaj prav malo odgovorili in jo s ten: indirektno potrdili.

Da med nami tudi po vojni ni nič bolje, dokazuje vsakdanja kriminalistika in mali vpogled v življenje našega ljudstva.

Tovariši(ice), vi ste del tega bednega, a mehkega naroda. Priskočite mu na pomoč, dokler je še čas in ga rešite iz okov demona-alkohola! Vaše delo pa mora biti sistematično, zato se ravnajte po navodilih izkušnega protialkoholnega delavca.

1. **Proučujte alkoholno vprašanje**, opazujte tozadevne prilike v svojih šolskih občinah in čitajte zgodovino o protialkoholnem gibanju.

2. **V vseh lokalnih učiteljskih knjižnicah** naj bo zastopana vsa važnejša protialkoholna literatura slovenska in srbohrvatska ter primerne slike za protialkoholni pouk.

3. **Zdržujte se sami in vaše družine** alkoholnih tekočin, če pa tega ne zmorate, uživajte jih vsaj zelo zmerno; saj veste, da le zgledi vlečejo in da »pijanec ne sodi za učitelja«, kar je bilo povedano že nešteto krat.

4. **Šolsko mladino poučujte** in svarite pred alkoholnim strupom in odvrčajte jo pred uživanjem tega strupa ob vseh možnih prilikah, predvsem seveda pri pouku šolskih predmetov. Pri računstvu opozarjajte na velikansko škodo, ki jo povzroča ta strup v gmotnem oziru.

Pred večjimi prazniki zadostuje kratek opomin in vzpodbuda k vztrajanju v abstinenici.

Daljš časa se naj pomudi učitelj ob sklepu šolskega leta; zakaj med počitnicami otrokom ni potrebna abstinenca, je mnenje mnogih staršev, kar so mi pravili moji bivši učenci sami, češ, da se v tem času otroci itak ničesar ne učijo.

Posebno ostro nastopajte proti zasnehalcem mladih abstinentov.

5. **Iz pravkar navedenega spoznamo**, kako zelo potrebno je da tudi roditelje in odrasle sploh poučujemo o alkoholizmu, kar storimo pri roditeljskih sestankih ali kakih društvenih prireditvah. Pri tej priliki opozarjam, da ne rabite v svojih govorih in tudi ne v privatnem razgovoru dosledno je izraza »alkohol«; zakaj pod tem imenom razumeva priprosti človek spirit in si misli, ker ga ne uživa sam in ne njegova družina, da se ta pouk ne tiče njega in njegovih svojcev.

6. **Vodite tudi statistiko mladih abstinentov**, kakor je običajno po vseh kulturnih državah, ki se borijo proti alkoholizmu; vendar ne bodite pri tem zapisovanju preširokogrudni, a tudi ne preškrupulozni. Pazite, da vas otroci ne nalazejo!

7. **En dan v letu je odločen od šolske oblasti** specijelno za protialkoholno propagando med učečo se mladino. Porabite ta dan za poglobitev znanja, ki so ga bili deležni učenci v teku šolskega leta, poseg tega pa še posebej za svečano zaobljubo in vstop v mladinsko organizacijo. Ta mora biti stroga, ker le tedaj je uspeh zagotovljen.

Organizaciji sta pa sedaj dve, namreč četa »Mladih junakov« in »Kolo Jugoslovanskega saveza trezvene mladeži« s sedanjem v Beogradu.

Organiziranci lahko nosijo poseben znak ali naj prejmejo kako podobico ter se vpišejo v posebno knjigo.

To organizacijo vodi ta dan in posled najbolje učitelj-abstinent, če je tak na šoli, sicer pa šolski upravitelj ali po njem določeni drug učitelj(ica).

8. **Nadzorniki so dolžni podpirati to akcijo** s tem, da ob sklepu učne ure izpregovorijo otrokom par bodrilnih besed ter se obenem prepričajo, koliko znajo o alkoholu in če je vpisano število abstinentov točno.

9. **Po končanem šolskem letu vpošljejo** šolski upravitelji svoje statistične podatke višji šolski oblasti obenem s splošnim pregledom protialkoholnega delovanja v šoli in izven nje. Tako poročila so bila vpisana leta 1921. in priznati moram, da sem jaz po njih prečitano žepal mnogo poučljivega za svoje protialkoholno delo.

10. **Da utrdite mlade abstimente v trajni zdržnosti**, vzbujajte v njih srčih stud do pijancev, opozarjajte jih na razne nesrečne smrtnne slučaje in na nesreče povzročene po pijančih doma in drugod.

Dalje prirejte s svojimi mladimi abstinenti daljše pešizlete v poletnem času in

gojite pametne športne igre, ki krepijo mlada telesa in ker ostanejo odrasli športniki potem večinoma abstinenti.

Da širite protialkoholno idejo tudi med odraslimi občani, prirejte večeršole protialkoholne igre, prizore, deklamacije in petje, kar naj vršijo le učenci abstinenti.

Končno priporočajte še **skavtsko in taboriško** (gozdovniško) organizacijo.

To so splošna navodila za protialkoholno propagando ki jih z malim trudom in nekoliko dobre volje izpolnjuje lahko vsak tovariš(ica), na večerzdrnicah pa učiteljski zbori skupno tem lažje.

Ker so pa prilike v tem oziru po posameznih šolskih občinah in okrajih čisto krat precej različne, bo treba še kakih do polnil, o katerih se posvetuje v lokalnih konferencah, krožkih ali pri učiteljskih zbornicah; zato vas prosim, tovariši in tovarišice, ne zavržite te številke našega Učit. Tovarišca!

Za kakršnekoli nadaljnje nasvete oziroma pojasnila pa se obračajte na protialkoholni društvi »Treznost« ali »Sveto vojsko« v Ljubljani.

Prosvetno oblast pa prosim, da v začetku vsakega šolskega leta opozarja učiteljsko na naredbo bivšega višjega šolskega sveta z dne 8. februarja 1920. leta obenem z navedbo vseh v prejšnjem letu novoo izšlih protialkoholnih knjig itd.

Marljive protialkoholne delavce učitelje pa naj oblast ne samo pohvali, marveč naj jih odškoduje za njihov trud tudi s kako službeno ugodnostjo.

Primerne bi tudi bilo dati učiteljem abstinentom, ki so dobri govorniki, med šolskim letom dopuste, ki naj jih uporabljajo za protialkoholno propagando na šolah, kjer se učitelji v tem oziru ne udeležujejo zadostno, ali pa pri učiteljskih zbornicah.

Z združenimi močmi upam, da se bo protialkoholna ideja tako vedno bolj širila in na ta način vsaj naša mladina iztrgala iz rok demona alkohola, v kar pomagaj Bog in dobra volja učiteljska!

Rudolf Horvat st.

HOTEL TRATNIK

Ljubljana, Sv. Petra c. 25

Priporoča lepe zračne sobe.

POZOR GDČ. IN GOSPE UČITELJICE,

ki se želite izobraziti za lastno izdelavo garderobe. Poslušajte se krojnih tečajev, ki se vršijo mesečno v Ljubljani, ki pa jih tudi lahko napravite potom korespondence, da se izobrazite popolnoma v lastni izdelavi oblačil. Cenjenim učiteljskim krojom znižan honorar. Izdelovanje krojev po meri. Zasebno krojno učilišče, Stari trg št. 19, Ljubljana, Telefon 2477.

Splošne vesti.

NA PRAVIH POTIH.

Ze pred leti, posebno pa koncem leta 1925. in začetkom leta 1926. se je del učiteljskega, ki je videl vso moralno in gnotno škodo propadanja stanovske organizacije, strnil, da bi rešil stan pred katastrofo. Prišel je prelom 10. jan. 1926, da se stanovska organizacija ozdravi, prišle so neizogibne posledice tega preloma.

Bil je skrajni čas, da se je to zgodilo. Učiteljsko je spiralo takih razmer začelo treznejše gledati.

Dognalo je, da bi stan sam nikdar ne zašel v take razmere, če bi sam vodil svoje zadeve, če se ne bi bil nikdar pustil izigravati in zavajati od vsega nezdravega, bolesto razvitega strankarstva, pri nas, ki je prav tako škodljivo poedincu kot narodu in državi sami. To strankarstvo se je med slovenskim učiteljskim tako globoko zajedlo, da smo imeli v stanu skupine, ki so se z vso mržnjo in z vsemi sredstvi medsebojno pobijale.

Škoda je trpelo učiteljsko samo. Ta škoda mu je tudi odprla oči. Preiskalo je vzroke, kako je mogoče, da ga strankarstvo trže in razdvaja in je ugotovilo, da ni imelo dovolj lastnega, samostojnega kriterija niti v vprašanju svoje organizacije, niti glede vsega svojega dela v javnosti. Da je bilo tako, je lahko razumljivo. Učiteljske nam daje komaj najbornejšo osnove splošne in strokovne izobrazbe. Poleg tega se — delegacija v Kranju je to izrecno ugotovila — že učiteljski naraščaj zavestno strankarsko razdvaja, da bo pač strankarski princip prevladal nad narodnim, nad državnim. Končno pa tudi posledice vojne, sovražne vsakršnemu kulturnemu življenju. Še vedno tako škodljivo vplivajo na učiteljsko z ozirom na njegovo izobrazbo, da se je moral ves stan zavzeti za svojo umsko povzdigo, ako hoče še kaj pomenjati v slovenskem kulturnem življenju, ako noče zaostati za časom.

Tako so se same ob sebi pokazale potrebe učiteljskega stanu, ako noče popolnoma propasti:

1. da se združi ves stan v enotni organizaciji.

2. da se vodi ta organizacija po resničnih narodovih, a ne po strankarskih koristih, in

3. da se dvignejo umsko in moralno pripadniki stanu.

Vse to pa je prelom s preteklostjo. Na taki poti učiteljsko konča izigravanje stanu, konča vmešavanje v njegove stanovske zadeve, konča omalovaževanje učitelja kot intelektualca.

Ako učiteljsko reši stavljeno si nalogo glede samega sebe — in rešilo jo bo prej ali slej — se bo rešilo tudi varuštva, s katerim ga hočejo nekateri še vedno osrečevati. Uči-

teljsvo hoče stati na lastnih nogah, kakor stoji drugi stanovi. Naš stan ni več maloleten kakor je bil večni, o sebi hoče in mora odločiti sam. S tem noče nikakor pretrgati zvez z javnostjo, toda veljati hoče napram drugim kot »pares inter pares« — enak med enakimi. V tem ni več poti nazaj!

Moramo pribiti vse te stvari radi članku »Na krivih potih«, priobčenega v »Edinstvo« 10. t. m., pisanega od roke — kar nam je le v zadoščenje — ki ni bila učiteljska. V navedenem članku je toliko podtikano in insinuirano, da so v sramoto piscu. Morda je anonimni gospod to čutil, ako ni imel še drugih vzrokov, da se ni podpisal.

Na vse klevete — četudi so bile predložene na višje mesto... — izjavlja Poverjeničstvo UJU — Ljubljana samo to, da je zadeva samoizobrazbe med učiteljskim njegovu zadeva, ki jo je dolžno izvajati v smislu sklepov najvišje instance organizacije slovenskega učiteljskega, v smislu delegacije v Kranju 5., 6. in 7. julija t. l. Poverjeničstvo je priredilo izobraževalni tečaj v Ljubljani v času od 25.—30. avgusta t. l., določilo je zanj poročevalce in odobrilo poročila ter ga sploh vodilo. Zato sprejema zanj in tudi za izvajanja tov. Hreščaka vso odgovornost, ker so to tudi njegova izvajanja, ki jih je odobrilo učiteljsko.

Vse to je novo poverjeničstvo sprejelo že v trenutku, ko se je odločilo dvigniti organizacijo iz razsula in jo ozdraviti po dolgih letih krize. Vse to je sprejelo z namenom, da zopet poživijo v učiteljsko oni veliki stanovski idealizem, ki ga je ubilo dolgoletno strankarsko izrabljanje.

Učiteljsko ima pravico, da samo odloča o svojih vprašanjih. In če te pravice ne bi imelo, bi si jo moralo izbojevati. Slovenski učitelj hoče svojo organizacijo sam voditi, in sicer tako, kakor zahtevajo interesi našega naroda. Tega se poverjeničstvo UJU — Ljubljana zaveda in s to vodilno mislijo stoji in pada. Ne rabimo »višjih mest«, ki bi odobrvala naše delo in smeri naših revij.

Zivelo svobodno učiteljsko in edinstvo učiteljskega v službi naroda!

Poverjeničstvo UJU.

Modna trgovina JOS. PODKRAJŠEK v Ljubljani, Jurčičev trg 2

priporoča praktična darila

po znižanih božičnih
in novoletnih cenah.

— Sestanek za skupno delo in enotno stanovsko organizacijo vsega slovenskega učiteljskega. V petek, dne 16. decembra t. l. se je vršil na pobudo tov. Ganga z ozirom na sprejet predlog na obnem zboru Učiteljske tiskarne (da naj bi se skušalo vse slovensko učiteljsko strniti v enotni stanovski organizaciji) sestanek članov obeh struj. Sestanku je predsedoval tov. Gangl, navzoči so bili tov. Anton Grmek, Miško Kosec in Anton Likozar ter s strani pov. UJU tov. Andrej Skulj, Rado Grum in Ivan Dimnik. Tov. Josip Kobal je bil zadržan, da bi se udeležil sestanka. Uvodoma se je ugotovilo, da ima le pov. svojo polno moč, da si pa morata obe stranki dobiti itak še pristaneke merodajnih odborov za predloge, ki bodo prišli v razpravo. Tov. pov. Andrej Skulj povdarja, da bo v to svrhu sklical sejo ožjega sosveta in če potreba tudi širjega sosveta. Tov. Gangl je v svojih uvodnih besedah omenjal, da ni nepremostljivih globin za strnitev vsega slovenskega učiteljskega, potrebno pa je za izvedbo tega sledeče: 1. Dobra volja. 2. Trdni sklep, da ne ranimo osebne časti in tujega prepričanja. 3. Imeti pred očmi le koristi celote. 4. Pozabiti, kar je bilo in ne iskati tega, kar nas loči, temveč ono, kar nas drži in nam je vsem skupno. Kot temelj smatra točke, ki jih je podalo pov. UJU s svojim dopisom od 12. decembra t. l. Tov. Kosec prečita neko izjavo »Edinstva«, glede katere ugotovi proti koncu, da se povečini krije s stališčem zastopnikov poverjeničstva. Tov. Likozar podčrtava, da iščimo le ono, kar nas drži in se ne spuščajmo na polje rekriminacije in osebne časti. Tov. Grmek povdarja, naj se člani izrečejo, da je tiskarna potrebna stanu, vse drugo je postransko in podrejeno temu vprašanju. Glavno je, kako naj se izvrši združitev, da ne bo na nobeni strani ne zmagovalcev in ne premagancev. Vpraša, kakšno moralno in materialno škodo je imelo UJU od tiskarne. Tov. Skulj povdarja višjo silo, ki danes govori in sili k sporazumu in iz tega ozira mu sedaj ni to vprašanje tako simpatično, kakor je iskreno vnet za realizacijo istega. Poizkusili smo vse, da uredimo razmere. Naše članstvo je radikalnejše v tem pogledu in zahteva od nas radikalnih ukrepov. Moralno je organizacija bridko prizadeta zaradi lista »Edinstvo«, ki ni časten za naš stan, a se je tiskal v tiskarni, a materialna stran bi se pokazala šele v bodočnosti. Ni bilo pogodbe, ki jo sedaj zahtevamo. Tiskarna bi morala biti prosta vseh obvez, organizacija pa tudi svobodna naprav njej. Tov. Dimnik izjavlja, da se načelno ne more trinirati s tem, da bi bila tiskarna glavno, vse drugo pa postransko. Stan je glavno in organizacija, kot reprezentantinja stanu, vse drugo mora biti podrejeno temu in služiti temu. Opozarja, da je vzrok vsemu globljenju spora ta, ker se je speljalo vso zadevo od načelne strani na osebno polje

in na strankarsko polje, kakor bi šlo za osebe in za kako stranko. V tem je krivda vseh razmer. Razbijati družabne vezi zaradi načelnih razlik, je stvar inteligence. Tov. Gangl podpira Dimnikovo naziranje ter povdarja, da rad podreja tiskarno koristim organizacije zaradi stanu, ki mu morajo služiti vse naše institucije. Danes je drug položaj in ima učiteljsko vse druge naloge, kakor je bilo to pod Avstrijo. Spoznanje prave poti ni kapitulacija in ne sramota. Tov. Skulj prečita nato predloge, ki naj bi tvorili bazo, da lahko še vztrajamo v tiskarni in se sporazumemo z Edinstvom: 1. Kot edino stanovsko organizacijo je priznati UJU, razdružiti stanovskopolitično organizacijo »Edinstvo« z vsemi društvi in povabiti bivše člane, da vstopijo v obstoječa sreska društva UJU — poverjeničstvo Ljubljana. 2. V smislu deklaracije imajo pravico bivši člani »Edinstva« ustanoviti si svoje kulturno društvo, ki kakor Slomškova družba ne sme imeti svojih podružnic in ne sme biti nikdar kaka paralela stanovsko-borbena organizacija ter njeno glasilo ne sme zavzeti bojnega stališča proti UJU. 3. Da si osvobodi stališče poverjeničstva, izražena v okrožnici št. 663 z dne 12. decembra 1927 glede Učiteljske tiskarne, ki je sledeče: a) Poverjeničstvo je desinteresirano na poslovanju tiskarne in štiti samo neodvisnost organizacije. Zato tudi noben volilni član UJU ne more in ne sme sprejeti mesta v upravnem in nadzornem svetu Učiteljske tiskarne ali stati v kakem službenem razmerju s podjetjem. b) Pripravljen je zdržati s tiskarno poslovne stike, urejene s točno in precizno trgovsko pogodbo. c) Varuje pa idejo enotnosti vsega stanu in odklanja vsako izrabljanje tiskarne proti ideji stanovske enotnosti učiteljskega. — Z ozirom na to zadnje c) točko smo mnenja, da bi se najlažje preprečilo izrabljanje tiskarne proti enotnosti vsega učiteljskega stanu s tem, da se izloči spor med poverjeničstvom UJU in »Edinstvom«, ki ima svoj izvor v Učiteljski tiskarni sami. Zato naj se »Edinstvo« kot stanovsko-politična organizacija razdruži. — Ako to ni izvedljivo zahtevamo, da se v tiskarni ne tiska nikdar nič proti organizaciji UJU in da nobeden eksponiran član »Edinstva« ni član upravnega sveta in nadzorstva Učiteljske tiskarne ali v kakem službenem razmerju z njo in da izključi vsako podpiranje katerekoli akcije, ki bi bila naperjena proti organizaciji UJU. 4. Kadar bodo izvedene vse gorenje zadeve, takrat se sklene pogodba organizacije s tiskarno glede nadaljnjih poslovnih stikov. Ob sklepu je bila od vseh priznana potreba neutralizacije uprave in nadzorstva Učiteljske tiskarne, da pridejo v upravo dobri gospodarji, ki bodo imeli zaupanje in ne stoje v nobenem razmerju z upravami organizacij. Z obeh strani se je pokazala pripravljenost zopet zediniti ves stan v stanovskem pogledu. Tov. Skulj je ob sklepu povdaril, da smatra vsako celostnost in nedostojnost, ki bi jo zagrešil list »Edinstvo« še v tem času, posebno iz Učiteljske tiskarne, kot prelom. — O razvoju dogodkov bomo točno obveščali članstvo, katerega mnenje bo poverjeničstvo vedno rado slišalo, da mu bo služilo za nadaljnje direktive.

Volno, bombaž za strojno pletenje in ročna dela dobiti po najnižjih cenah pri **PRELOGU, LJUBLJANA**, Stari trg 12, Židovska 4

— Tovarišice! Ponovno vas vabimo, da se udeležite ankete o gospodinjskem nadaljevalnem šolstvu, ki se vrši 28. t. m. v Ljubljani v šoli na Grabnu. Dokažite z obilno udeležbo svoje razumevanje za pomen boljše izobrazbe bodočih naših gospodin in mater, pa tudi svojo trdno voljo, da hočete soddločevati in sodelovati pri reševanju vprašanja nadaljnje izobrazbe naše kmetske in delavske mladine. Pridite, da se domenimo, kako naj bo urejena ona gospodinjska nadaljevalna šola, ki bo namenjena pretežni večini naše ženske mladine in na kateri bo poučevala osnovnošolska učiteljica, pridite, da skupno izdelamo svoje predloge in zahteve glede gospodinjskega nadaljevalnega šolstva in glede izobrazbe učiteljic v pogledu na to šolstvo. Glavni referat poda tovarišica, ki ima večletno prakso v gospodinjskem pouku. Začetek ankete ob 9. uri. — Odsek pov. UJU za nadaljevalno šolstvo.

Miroslava Leitgeb, Ljubljana, Jurčičev trg 3
Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija — Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezenje.

— Anketa šolskih upraviteljev mariborske oblasti se vrši dne 7. januarja 1928 v Mariboru. Poverjeničstvo je napravilo vlogo na prosvetni oddelek v zadevi prostega dneva. Podrobnosti bodo objavljene v prihodnji številki »Učiteljskega Tovarišca«, ki izide dne 29. t. m., na kar opozarjamo šolske upravitelje in vse one, ki so se v tej zadevi obrnili na uredništvo.

— Člane in prijatelje Učit. Samopomoči opozarjamo, da bo društveni izredni občni zbor dne 28. decembra 1927 ob 10. uri dopoldne na II. mestni deški osnovni šoli na Cozovem grabnu v Ljubljani. Iz dnevnega reda v zadnji številki »Učit. Tovarišca« razvidite, da se bo razpravljalo in sklepalo o zelo važnih društvenih preuredbah in zadevah. Čimveč mnenj in nasvetov bo podanih na občnem zboru, tembolj gotovo bodo sprejeti le najboljši in za članstvo najkoristnejši sklepi. Zato vabi društveni odbor vse člane in prijatelje Učit. Samopomoči, da se v velikem številu udeležite tega občnega zbora.

M. Podkrajšek frizer za dame in gospode, Ljubljana Sv. Petra cesta 12.

— V Ljutomeru je umrl 14. t. m. mnogozaslužni šolski ravnatelj Jan Ribič, v starosti 78 let. Blagopokojni je učitelj val pri Sv. Jakobu v Slov. goricah, v Ptujju, v St. Vidu pri Ptujju in od leta 1893. v Ljutomeru, v celem 53 let. Bil je prvovrsten učitelj, kar znači visoko odlikovanje — zlati križec, ki ga je prejel od najvišjega mesta. Njegove zaslugе so vedele ceniti tudi vse vselane občine (6), ki so ga odlikovale s častnim občanstvom. Učiteljskemu društvu je načeloval v najhujši dobi, kot zastopnik učiteljskega v takratnem okrajnem šolskem svetu je pokazal svojo pravo tovarištvo v najlepšem svitu. Na šoli je ustanovil Podporno društvo za revne učence, ki je bilo zlasti v predvojni dobi velike važnosti, ko je lovila takratna nemška šola slovensko deco. Večni mu spomin in zemljica lahka!

Oblačilnica za Slovenijo v Ljubljani, Miklošičeva 7 daje p. t. učiteljsko blago na obroke po brezkonkurenčnih cenah in brez vsakih pristojbin, le proti predložitvi legitimacije. Pri veliki izbiri manufakturnega blaga, najdete primerna darila za Miklavža, Božič in Novo leto.

— Božične počitnice se začno po odredbi vel. župana ljubljanske oblasti z dne 16. dec. t. l. Pbr. 10.456 dne 23. decembra opol. dne. Na zavodih, kjer odhaja več učencev (ak) z vlaki krog polne na počitnice, naj ravna teljstvo (upraviteljstvo) odredi sklep pouka po tretji dopoldanski učni uri; tako odpade dovoljevanje predčasnega odhoda posameznikom. Dne 3. januarja je zopet redni pouk. To daje prosvetni inspektor na znanje vsem šolskim ravnateljstvom in upraviteljstvom, ki bi morda pravočasno ne prejela dotičnega odloka.

— Smrtna kosa. Dne 15. decembra t. l. je umrl v Ljubljani po daljšem bolehanju upokojeni učitelj g. Bogomir Krenšner v starosti 70 let. Pot življenja je nastopil v Kranju 8. oktobra 1857. Služboval pa je od leta 1878. do 1881. v Voklem na Gorenjskem, potem pa do prezgodnje upokojitve radi boleznj v Skofji Loki, kjer si je izbral tudi zadnji počitek. V obeh službenih krajih je bil radi simpatičnega in mirnega značaja ter možatega nastopa priljubljen in spoštovan. Nekaj časa je bil tudi predsednik »Društva upokojenega učiteljskega« ter sploh ljubezniv in zanesljiv, zvest tovariš.

— Lucijan Orel. Zopet je segla kruta smrt v naše vrste. Dolgotrajna in zahrbtna bolezen nam je ugrabila tov. Lucjana Orla, učitelja v Dupljah pri Kranju. Svetovna vojna ga je zanesla na rusko bojišče — kot ranjenec je bil zajet in se je vrnil kot težak invalid iz ruskega ujetništva v domovino. Poleg popolnoma pokvarjene desne roke je prinesel s seboj kal zavratne bolezni. Ne bojne poljane, niti ujetništvo — ubila ga je zavratna bolezen — bodi mu zemljica lahka; prizadetim pa naše sožalje.

— Poverjeniku Andreju Skulju je umrla tašča ga. Franja Zalokarjeva, vdova po okrožnem zdravniku v Velikih Laščah. Naše sožalje!

— Deklico siroto, staro 10 let, zdravo in čedno vzame eventualno za svojo podpisani. Tozadevnega prijaznega obvestila prosi Fort. Jelovšek, šolski upravitelj Ljuboje pri Celju.

NOTE

za petje, klavir, violino i. t. d. za šolo in dom

Za naročilo zadošča dopisnica.

dobavlja po najnižji ceni (Gg. učitelj poseben popust).

„MATICNA KNJIGARNA“

LJUBLJANA.

— Tovarna Josip Kunc & Komp., Ljubljana, Poljanski nasip 40, je že obče znana po svojih izredno lepih in kar najbolj precizno in okusno izdelanih pleteninah iz volne in svile. Tovarna izdeluje znane berlinske rute, rašel rute, športne in modne šalove, pletene in tkane kravate iz svile, stenske preproge in v novejšem času tudi žemperje, puloverje, kostume, telovnike itd. — Podjetje, ki je zlasti znano po svoji solidnosti, je največje te stroke v Jugoslaviji. Nastanilo se je po prevratu v stari cukiarni, kjer je postavilo veliko število najmodernejših strojev. — Tovarni, ki zaposluje danes že čez 200 domačih delavskih moči, želimo tudi še v naprej krepak razvoj in jo najtopleje priporočamo.

— Opozarjamo tovariše(ice) na inserat lekarne BAHOVEC, ki jo toplo priporočamo. — Enako naj se tovarišice in tovariši ozirajo pri nakupu in naročilih na tvrdke, ki inserirajo v »Učiteljskem Tovarišcu«.

— Opozarjamo na inserat tvrdke ROZEMAN in prosimo, da se p. n. učiteljsko pri nakupu sklicuje na n. j.

Oglejte si specialno trgovino klobukov **J. POK, nasl. MIRKO BOGATAJ** LJUBLJANA, Stari trg 14.